

УДК 81'276.6 (043.2)

Аламписва А.

Національний авіаційний університет, Київ

ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМІВ У МОВІ КОМП'ЮТЕРНИКІВ

Тема актуальна, адже в комунікативній сфері різних фахівців, окрім термінів – слів та словосполучень, що називають наукові поняття, вживаються професіоналізми. На відміну від термінів, які виконують роль норм у науковому стилі, професіоналізми перебувають за межами термінологічних норм, природне середовище їхнього функціонування – усне мовлення фахівців. В Україні тему досліджували – Н. О. Зубець, В. В. Дубічинський, А. В. Ліпінська та ін.

Дослідники називають причини виникнення професіоналізмів. По-перше, це дія універсальної загальносвітової тенденції до економії засобів формального вираження: мовець на підсвідомому рівні прагне говорити якомога коротше. Терміни здебільшого складаються із кількох коренів або мають два чи більше компоненти у своєму складі. Професіоналізми виникають як заміники багатокomпонентних термінів: *мати* (материнська плата), *астматик* (програміст, що програмує на асемблері), *хрестовик* (програміст, що програмує на C++), *ламер* (людина, яка вважає себе генієм, що добре розбирається у комп'ютерах. Хоча це не є правдою), *прошивка* (мікропрограма, що знаходиться в енергозалежній пам'яті).

Стилістична нейтральність – одна з основних ознак терміна. Саме тому іншою причиною виникнення професіоналізмів є прагнення мовця говорити емоційно, образно не лише в приватному житті, але й перебуваючи на робочому місці: *гроб* (системний блок), *відюха* (відеокарта).

Творються професіоналізми зазвичай за рахунок словоскладання, калькування, додавання префіксів та суфіксів, вторинної номінації, наприклад: *клава* (клавіатура), *дрова* (драйвера), *собака* (@), *компільнути* (почати запуск програми), *копіастити* (копіювати), *вінда* (віндовс), *миша* (кульковий маніпулятор), *сидюшник* (програвач cd дисків), *клікати* (натискати на кнопку), *форматнути* (видаляти), *глюк* (збій), *фіксити* (виправляти), *мускул* (MySQL).

На сьогодні найбільша кількість професіоналізмів спостерігається у сфері комп'ютерних технологій, бо комп'ютери давно ввійшли в наше життя як невід'ємна його складова, стали доступними масовому користувачеві, який не завжди добре знає англійську мову (мову-джерело більшості сучасних комп'ютерних лексичних інновацій), фонетичну будову не до кінця зрозумілих англіцизмів видозмінює на свій лад. Професіоналізми, укорінившись у мові народу, переходять у вокабуляр фахівців.

Науковий керівник: Дячук Т.М., канд. філол. наук, доцент